

Становище

от

доц. д-р Борис Кирилов Сергинов

за дисертационния труд на докторант
доц. Емилия Кирилова Панайотова

на тема:

„ПРИРОДНИ ФОРМИ И ДИЗАЙН .
СИСТЕМЕН ПОДХОД ПРИ ИЗГРАЖДАНЕ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА“

шифър 8.2 „Изобразително изкуство“

представена за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Изобразително изкуство“ шифър 8.2

1. Актуалност и научна значимост на разработвания текст:

Разглеждането на тази дисертация изисква обстойно проучване и анализ на написаното и провокира четящият и рецензиращият да се запита дали подхода към темата е монографичен и дали ако е такъв е основателен при работа върху конкретния проблем, а именно „ПРИРОДНИ ФОРМИ И ДИЗАЙН. СИСТЕМЕН ПОДХОД ПРИ ИЗГРАЖДАНЕ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА“. Трудът на доц.Е.Панайотова надхвърля границите на монография и се разпростира върху проблематиката по –обстойно и по-подробно от обикновена докторантура за да се превърне в труд подходящ за така наречения „Голям докторат“ с всички достойнства на задълбоченото научно изследване, поднесено с прецизността и акуратността на добросъвестния и дисциплиниран учен и творец, какъвто несъмнено е доц. Емилия Панайотова.

Разработваната тема конкретизира и поставя въпросът, доколко при формирането на отделна област на знанието занимаваща се с проблемите на изграждането на жизнената среда – дизайна, не могат да не се вземат под внимание и онези въздействия, които има природата върху принципите на изграждането на жизнената среда и моделите, които се използват за адаптирането на тези въздействия за нуждите на съвременния човек.

В Предложенията за рецензиране дисертационен труд е използван научно изследователския и аналитичен метод, като той е приложен до толкова, че да ни отведе до актуалния сегмент. Работата по дисертацията се базира и върху други методи. Сравнителен анализ, индукция и системния подход успешно прилаган при изследване и проучването на проблеми в областта на пластичните изкуства и дизайна.

1.1 Практическите приноси се свеждат до изследването на особеностите на културата, трансформацията на нейните исторически образци и интеграцията на съвременните течения в изкуството. Дисертационният труд изследва до каква степен тези фактори определят естетичните предпочитания на живеещите в дадено общество хора. Тези, както и редица други сложни взаимовръзки определят необходимостта не просто от общ подход към поставената проблематика, а „такъв подход притежаващ системни качества“ отбелязва съвсем на място докторанта. Именно синергетичния подход в дизайна води към едно по широко разбиране за дизайн и определя мястото на отделните елементи на жизнената среда при формирането на образци, които в пълна степен биха отговорили на съществуващите потребности, което от своя страна е в пряка връзка с практическите проблеми поставени от темата, чиято актуалност нараства във все повече в променящата се икономическа и социална среда. Този текст идва навреме именно за да запълни празнина в подготовката, знанията и уменията на изпълнителите дизайнери от една страна, от друга страна да бъде полезен на студентите и колегите от тази важна за нашето съвремие специалност каквато е дизайна на жизнена среда. До момента не е познат текст с подобна структура, изследващ дадената проблематика от такъв ъгъл.

1.2 Целите и задачите на дисертационния труд се стремят и са насочени към това да изследват екзистенциалните разбирания за отношенията човек – природа. Да изяснят основните понятия на синергетиката. Дисертацията се опитва да изясни и разкрие съдържанието на понятията жизнена среда и предметна среда и в края на краищата блестящо го постига. Както и да представи, онагледява и анализира отношенията между жизнена среда, дизайн и системния подход, като методика за проектиране. Докторанта показва и изяснява общото понятие за формата във визуалните изкуства. Прави успешно и характеристика на възприятието на формата във философията, визуалните изкуства и дизайна. Осъществява прецизен сравнителен анализ и проследяване на взаимната връзка между природните форми и формите във визуалните изкуства и дизайна. Поставя си за задачи и я постига да направи характеристика на системния (синергетичния) подход към формата в дизайна.

2. Приносите на автора:

Към основните приноси на труда могат да бъдат причислени:

- Интердисциплинарния характер на изследването в което се случва успешно синтезиране на съществуващите теории от областта на психологията, социологията, културологията, историята, общата теория на системите и синергетиката.
- Адаптиране на теорията за формата към съвременните условия в това число и анализ на формата като категория на социалната психология и културологията. Установяване на логическите зависимости между природните форми и естетичните предпочитания на човека, както и създаване на синтетична теория за възприятието и трансформацията на природните форми.
- Създаването на теоретични основи на модел за трансформация на природните форми и образци в произведения на визуалните изкуства и дизайнерски образци. Полифункционалност на теоретичните основи, които могат да бъдат прилагани както към различните видове дизайн, така и към другите типове визуални изкуства.
- Реализирането на нов подход при прилагането на синергетичната теория към областта на дизайна при разработване не само на общите положения на модела, но и на конкретни технологични подходи, които могат да бъдат приложени от дизайнери работещи в различни насоки на дизайнерската практика.
- Прилагането и разработването на алгоритъм на творческата дейност, който отчита както техническите и технологичните особености на дизайнерското решение, така и психологичния и културологичния компонент на дизайнерското решение.
- Разработване на теоретична основа за осъвременяване на модела на устойчивия дизайн в новите условия на информаионното общество. В осъвременения модел на устойчивия дизайн се отчита въздействието на бифуркационните елементи на развитието и възможността за реализиране на дизайнерски решения в условията на различни по своя характер социални и икономически кризи.

Налице са както следват:

увод, три глави и заключение с общ обем от 121 стр., приложения, научни приноси; цитирана литература съдържаща заглавия от български и чуждестранни автори и електронни източници, публикации по дисертационната тема.

Обобщение

- . Авторефератът правилно отразява съдържанието на дисертационния труд.
- . Изследването както и проучвателната дейност са лично дело на докторанта.
- . Докторатът е отлично структуриран логически и представя ясно целите и задачите на изследването.
- . Хипотезата на докторанта и формулираната цел са защитени блестящо.
- . На лице са и горе изброените приноси на дисертацията.

Заключение :

Оценявам положително научните качества и приноси на дисертационния труд, неговата обществена, социална, научна и творческа значимост, личния принос на докторанта и практическата полезност и актуалност на изследвания проблем, предлагам на уважаемите членове на научното жури да дадат съгласието си за присъждането на образователна и научна степен „Доктор“ на доц. Емилия Кирилова Панайотова по шифър 8.2 „Изобразително изкуство“

5.06.2013 г.

Становище
Гр. София. (доц. д-р Борис Сергинов)

